

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA GORIŠNICA KONTROLNI OBISK

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP).
- **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje. V času kontrolnega obiska DPM na PP ni bilo nobene pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- Obisk (kontrolni) je bil **nenajavljen in opravljen dne 16. 5. 2017.**²
- **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha človekovih pravic RS (oba svetovalca Varuha) ter ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije (Mirovni inštitut).
- **Vsebina obiska:** sprejela sta nas dežurna policistka in komandir, s katerim smo preverili uresničitev priporočil iz prejšnjega obiska.

¹ V letu 2017 (v času od 1. 1. 2017 pa do 15. 5. 2017) so policisti te PP odredili 11 pridržanj.

² Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 27. 7. 2016.

► **Poročanje:** poročilo o kontrolnem obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 9. 6. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30. dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; odgovor smo s strani organa prejeli 17. 7. 2016, torej 38. dan po odpremi.

DPM je ob prejšnjem obisku izrazil pričakovanje, da bo prenova prostora za daljše pridržanje v čim krajšem času zaključena in bo prostor za pridržanje spet lahko služil svojemu namenu – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da ste bili o poteku del v prostoru za pridržanje številka 1 seznanjeni že ob vašem obisku. Prostor bo dan v uporabo po končanem popravilu vodnega kotlička.«

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se proučijo možnosti, da se sprehajališče opremi z ustreznim pepelnikom – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»sporočamo, da bodo na PP po dogovoru s strokovno službo preučili možnosti za namestitev pepelnika, ki bo ustrezal varnostnim standardom in bo nameščen na sprehajališču.«

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se v izogib morebitnim pritožbam, da govorna naprava v sobi za pogovor z odvetnikom policistom omogoča poslušanje zaupnega pogovora med osebo in odvetnikom, proučijo možnosti izklopa govorne naprave – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da bo PP do tehnične rešitve izklopa govorne naprave pridržani osebi in

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da je bila prenova prostora za daljše pridržanje zaključena oziroma je bil prostor dan v uporabo 17. 9. 2016. Hkrati je bilo ugotovljeno, da je bil prostor čist in dobro prezračen.

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da na sprehajališču še vedno ni nameščen pepelnik, ki bi ustrezal varnostnim standardom. Sicer je bil v času kontrolnega obiska na sprehajališču en prenosni pepelnik, komandir pa je pojasnil, da so v primeru izhodov priprtih oseb na sprehajališče vedno prisotni policisti in da pod opravila tudi posebej vpišejo, če spremljajo osebo na sprehajališču. **DPM je zato ponovno predlagal, da se proučijo možnosti, da se prostor za gibanje na prostem opremi skladno s prvo alinejo drugega odstavka 23. člena Pravilnika o normativih za izgradnjo in opremljenost policijskih prostorov za pridržanje.**

Na navedeno ponovno priporočilo je MNZ sporočilo, da bo do namestitve »fiksne« pepelnika osebam omogočeno kajenje pod nadzorom policistov, kot je to urejeno sedaj.

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da je bilo priporočilo DPM iz prejšnjega obiska realizirano, in sicer tako, da govorna naprava sedaj deluje tako, da ne omogoča morebitnega poslušanja pogovora v prostoru oziroma je kontakt z dežurno osebo mogoč samo na podlagi pritiska na posebno tipko, ki omogoči, da dežurni policist sliši govor iz prostora za razgovore z odvetnikom.

Ob kontrolnem obisku je bilo ob pregledu

zagovorniku omogočila primeren prostor za zaupen pogovor, ki pa ga je možno vizualno nadzirati.«

sobe za razgovore z odvetnikom ugotovljeno, da je opremljena z neažurnim seznamom odvetnikov, in sicer je bil ta opremljen z datumom tiskanja 26. 6. 2016. Na podlagi opozorila med kontrolnim obiskom je PP poskrbela za takojšnjo zamenjavo seznama odvetnikov. **DPM je kljub vsemu predlagal, da se vodstvo PP opozori na redno spremljanje ažurnosti seznama odvetnikov.**

Na navedeno priporočilo je MNZ sporočilo, da so na PP takoj natisnili ažuriran seznam odvetnikov, zagotavljali pa bodo tudi njegovo redno ažuriranje.

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se osebo, ki je odgovorna za sprejem hladnih obrokov v enoti opozori na več natančnosti pri sprejemu le-teh oziroma da je vsak hladni obrok datumsko točno opredeljen do kdaj je uporaben – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da so bili obroki z nedoločenim datumom iz uporabe umaknjeni. V skladu z drugo alinejo prvega odstavka 24. člena Pravilnika o splošnem označevanju predpakirnih živil (Ur. list RS, št. 36/2014) je dovoljeno, da je živilo označeno z datumom brez dneva, vendar pa mora biti v takem primeru živilo označeno tudi z navedbo: »uporabno najmanj do konca...«. V konkretnem primeru so bili obroki verjetno uporabni do konca oktobra 2016. Navedenega nismo uspeli preveriti, ker so bili obroki vrnjeni takoj po vašem obisku, s poročilom pa smo bili seznanjeni naknadno. Z navedeno ugotovitvijo bomo seznanili vse policijske enote, da v bodoče dobavitelju ne bodo vračali obrokov, ki so še uporabni.«

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se proučijo možnosti, da se pred vhodom na PP namesti nabiralnik, ki bo omogočal anonimno oddajanje pripomb in pohval – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da bodo nabiralnik, ki bo omogočal

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da so na PP ravno prejeli nove pakete suhih obrokov in sicer tipa A1 in A2 (katerih rok uporabe je bil ustrezen).

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da priporočilo DPM iz prejšnjega obiska ni bilo realizirano, saj pred vhodom na PP še vedno ni nameščenega nabiralnika, ki bi omogočal anonimno oddajanje pripomb in pohval. **DPM je zato ponovno**

*anonimno oddajanje pripomb in pohval
namestili pred vhodom na PP.«*

predlagal, da se nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval dejansko namesti pred vhodom na PP.

Na navedeno priporočilo je MNZ sporočilo, da nas je z dokumentom, številka 070-31/2017/10 (207-06), 26. 5. 2017 obvestilo, da se občani zelo redko poslužujejo anonimnega oddajanja pripomb in pohval v nabiralnik PP. Praviloma jih pošljejo po navadni ali elektronski pošti ali pa pokličejo na anonimni telefon. V lanskem letu je policija na tak način prejela le šest anonimnih pripomb in pohval (na šestih policijskih upravah od osmih policijske enote niso prejele nobene anonimne pripombe ali pohvale na ta način, nekatere tudi po več let). Glede na navedeno in ker so nekateri prostori objekta PP ter okolica stalno video nadzirani, nabiralniki ne zagotavljajo popolne anonimnosti in zato ne služijo svojemu namenu. Zato je bila odločitev o njihovi namestitvi prepuščena posameznim policijskim enotam. Na Policijski upravi Maribor so se tako odločili, da vse PP nabiralnike umaknejo.

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se policiste opozori na več natančnosti oziroma doslednosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in sicer predvsem na pravilno vnašanje popravkov. Hkrati smo tudi predlagali, da se izpostavljeni primer navajanja ur začetka postopka s pridržano osebo in odreditve pridržanja preveri in da MNZ sporoči svoje ugotovitve in morebitne ukrepe – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da so policista opozorili, da je treba v potrdilo o zasegu vpisati tudi uro vrnitve predmetov in da popravki s korektorjem niso dovoljeni, da mora biti naveden avtor popravka in popravek viden. V omenjenem primeru je bila pravilna ura začetka postopka 12.00, kot jo je navedel policist in ne ura 12.11 kot jo je napačno zapisal policist OKC PU Maribor v dnevnik dogodkov. Slednji je bil

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da so bili policisti 10. 10. 2016 na delovnem sestanku (peta točka zapisnika o delovnem sestanku) opozorjeni na pravilno vnašanje podatkov in popravljanje podatkov, na pravilno pisanje odločb te na večjo natančnost. Prav tako pa so bili policisti 27. 9. 2016 seznanjeni z ugotovitvami nadzora Policijske uprave Maribor in z ugotovitvami DPM.

opozorjen na storjeno napako. Preizkus alkoholiziranosti je bil opravljen ob 12.46 uri, pridržanje pa je bilo odrejeno ob 13.00 uri (med drugim je na odreditev pridržanja vplivala okoliščina, da si preiskovanec v tem času ni uspel zagotoviti prevoza na naslov, na katerem dejansko biva).«

DPM je ob prejšnjem obisku že med samim obiskom predlagal, da se v evidenci FIO popravi vnesena ura začetka postopka s pridržano osebo, zaradi česar smo izrazili pričakovanje, da je to bilo tudi že opravljeno. Hkrati smo tudi predlagali, da se policiste opozori na več natančnosti oziroma doslednosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in sicer predvsem na pravilno vnašanje popravkov – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da je pravilen čas začetka postopka ob 12.36 uri in ne ob 12.40 uri kot je v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost, vnesel drug policist. Policist je bil na napako opozorjen, prav tako je bil popravljen podatek v evidenci.«

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se policiste opozori na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ glasil:

»da je bil policist opozorjen na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente.«

DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se preveri oziroma ugotovi natančna ura začetka postopka s pridržano osebo in se to tudi ustrezno uskladi z evidenco FIO. Prav tako je predlagal, da se policiste in tudi starešine enote opozori na uporabo veljavnih obrazcev oziroma, da se stare obrazce izloči iz uporabe – in v zvezi s tem se je takrat odgovor MNZ

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da so bili policisti 10. 10. 2016 na delovnem sestanku (peta točka zapisnika o delovnem sestanku) opozorjeni na pravilno vnašanje podatkov in popravljanje podatkov, na pravilno pisanje odločb, na večjo natančnost. Prav tako pa so bili policisti 27. 9. 2016 seznanjeni z ugotovitvami nadzora Policijske uprave Maribor in z ugotovitvami DPM.

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da so bili policisti 10. 10. 2016 na delovnem sestanku (peta točka zapisnika o delovnem sestanku) opozorjeni na pravilno vnašanje podatkov in popravljanje podatkov, na pravilno pisanje odločb, na večjo natančnost. Prav tako pa so bili policisti 27. 9. 2016 seznanjeni z ugotovitvami nadzora Policijske uprave Maribor in z ugotovitvami DPM.

Ob kontrolnem obisku je bilo ugotovljeno, da so bili policisti 10. 10. 2016 na delovnem sestanku (peta točka zapisnika o delovnem sestanku) opozorjeni na pravilno vnašanje podatkov in popravljanje podatkov, na pravilno pisanje odločb, na večjo natančnost. Prav tako pa so bili policisti 27. 9. 2016 seznanjeni z ugotovitvami nadzora Policijske uprave Maribor in z

glasil:

»da je bil policist opozorjen na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente. V konkretnem primeru je bil pravilen čas začetka postopka ob 11.38 uri, nepravilen čas 11.37 ura, pa je v dnevnik dogodkov zapisal policist Operativno komunikacijskega centra PU Maribor, na kar je bil opozorjen. Podatek v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost je pravilen.

Policisti so bili opozorjeni tudi na natančnost in doslednost pri izpolnjevanju obrazcev in vnosu v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost. Neveljaven oziroma star obrazec »Odločbe o odvzemu prostosti in pridržanju« je bil nadomeščen z novim, veljavnim obrazcem.«

Ker je bilo ob prejšnjem obisku te PP, ob pregledu naključno izbranih primerov pridržanj ugotovljenih več napak oziroma pomanjkljivosti, smo ob tokratnem kontrolnem obisku temu delu namenili nekaj več pozornosti oziroma naključno za pregled izbrali več primerov pridržanj.

Ugotovitve pregleda naključno izbranih primerov pridržanj, ob tokratnem kontrolnem obisku pa so bile naslednje:

DPM: za oba naključno izbrana primera pridržanj smo predlagali, da se predvsem dežurne policiste opozori, da je treba v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« evidentirati v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, nameščena.³

ugotovitvami DPM.

MNZ: sporočamo, da so bili na delovnem sestanku PP Gorišnica, 28. 6. 2017 vsi policisti opozorjeni, da je potrebno v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem - uradni zaznamek« vedno vpisovati tudi številko prostora, v katerem je bila oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, nameščena.

³ Pri pregledu pridržanja (1. do 2. 11. 2016 začetek postopka ob 7.42 uri, pridržanje odrejeno med 7.48 do 21.50 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu obrazca »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« ni navedeno, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba nameščena. Prav tako je bilo pri pregledu pridržanja (26. 11. 2016 začetek postopka ob 00.20 uri, pridržanje odrejeno med 00.30 do 9.30 ure, na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije)

DPM: predlagali smo, da se pomočnike komandirja opozori, da v primerih, da policisti naročijo izdelavo določenega akta (v tem primeru uradnega zaznamka) kasneje tudi preverijo realizacijo zahteve s strani konkretnega policista.⁴

MNZ: sporočamo, da je bil pomočnik komandirja opozorjen, da v primerih, ko od policista zahteva izdelavo določenega uradnega zaznamka, kasneje tudi preveri realizacijo zahteve.

ugotovljeno, da v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu obrazca »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« ni navedeno, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba nameščena.⁴ Pri pregledu pridržanja (13. do 14. 3. 2017 začetek postopka ob 23.29 uri, pridržanje odrejeno med 00.40 do 7.00 ure, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da je bil v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu »Po določbah 57. oziroma 66/2 čl. ZNPPol je bil dne ____ ob ____ uri opravljen varnostni pregled, ki ga je opravil policist ____ iz PE ____.« opravljen popravek datuma iz 14. v 13., pri čemer pa ni evidentirano, kdo je popravek opravil. Ob pregledu primera je bilo sicer ugotovljeno, da je pomočnik komandirja to pomanjkljivost oziroma napako ugotovil in nanjo policista opozoril, ter evidentiral, da mora policist v zvezi s tem izdelati uradni zaznamek, kar velja pohvaliti. Ker pa je bila zahteva pomočnika komandirja, da mora policist v zvezi s prej navedenim izdelati uradni zaznamek, smo želeli opraviti vpogled tudi v uradni zaznamek, pri čemer pa je bilo ugotovljeno, da policist s strani pomočnika komandirja zahtevanega uradnega zaznamka dejansko ni izdelal.